

Oikeustapauskokoelma

Asia C-377/17

**Euroopan komissio
vastaan
Saksan liittotasavalta**

Unionin tuomioistuimen tuomio (neljäs jaosto) 4.7.2019

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen – Palvelut sisämarkkinoilla – Direktiivi 2006/123/EY – 15 artikla – SEUT 49 artikla – Sijoittautumisvapaus – Arkkitehtien ja insinöörien suunnittelupalvelujen palkkiot – Vähimmäis- ja enimmäishinnat

1. *Sijoittautumisvapaus – Palvelujen tarjoamisen vapaus – Palvelut sisämarkkinoilla – Direktiivi 2006/123 – Arvioitavat vaatimukset – Kansallinen lainsäädäntö, jossa otetaan käyttöön arkkitehtien ja insinöörien tarjoamille suunnittelupalveluille vähimmäis- ja enimmäishintojen järjestelmä – Perustelut – Jäsenvaltion todistustaakka – Ulottuvuus (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123 15 artikla)*

(ks. 64, 65 ja 85 kohta)

2. *Sijoittautumisvapaus – Palvelujen tarjoamisen vapaus – Palvelut sisämarkkinoilla – Direktiivi 2006/123 – Arvioitavat vaatimukset – Kansallista lainsäädäntöä, jossa otetaan käyttöön arkkitehtien ja insinöörien tarjoamille suunnittelupalveluille vähimmäis- ja enimmäishintojen järjestelmä, ei voida hyväksyä – Perustelut – Palvelujen laadun varmistaminen ja kuluttajien suojeleminen – Suhteellisuusperiaatteen loukkaaminen (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123 15 artikla 2 kohdan g alakohta ja 3 kohta)*

(ks. 66–71, 76–82, 88, 89 ja 92–95 kohta sekä tuomiolauselman 1 kohta)

Tiivistelmä

Unionin tuomioistuin totesi 4.7.2019 antamassaan tuomiossa komissio v. Saksa (C-377/17), ettei Saksan liittotasavalta ole noudattanut direktiivin 2006/123¹ mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa pakolliset hinnat arkkitehtien ja insinöörien suunnittelupalveluille.

Unionin tuomioistuimen tarkasteltavana oli Saksan lainsäädäntö, jossa otetaan käyttöön arkkitehtien ja insinöörien tarjoamille suunnittelupalveluille vähimmäis- ja enimmäishintojen järjestelmä. Saksan liittotasavallan mukaan vähimmäishinnoilla oli tarkoitus muun muassa saavuttaa suunnittelupalvelujen laadun ja kuluttajansuojan tavoite, kun taas enimmäishinnoilla

¹ Palveluista sisämarkkinoilla 12.12.2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY (EUVL 2006, L 376, s. 36).

oli tarkoitus varmistaa kuluttajansuoja takaamalla palkkioiden avoimuus sekä estämällä kohtuuttomat hinnat.

Unionin tuomioistuimen mukaan kyseessä olevat hinnat kuuluvat direktiivin 2006/123 niiden säännösten soveltamisalaan, joissa veloitetaan jäsenvaltiot tutkimaan, sisältyykö niiden oikeusjärjestelmään vaatimuksia, joissa asetetaan toiminnan harjoittamisen ehdoksi se, että palveluntarjoaja noudattaa vähimmäis- tai enimmäishintoja.² Tällaisten vaatimusten on oltava syrjimättömiä, välttämättömiä ja oikeasuhteisia pakottavan yleisen edun toteuttamiseen nähden, jotta ne ovat kyseisen direktiivin tavoitteiden mukaisia.³

Koska tavoitteet, joihin Saksan liittotasavalta on vedonnut, on hyväksytty unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä yleisen edun mukaisiksi pakottaviksi syiksi, unionin tuomioistuin arvioi Saksan hintajärjestelmän soveltuvuutta ja oikeasuhteisuutta.

Ensinnäkin vähimmäishinnoista unionin tuomioistuin totesi aluksi 5.12.2006 annetun tuomion Cipolla ym. (C-94/04 ja C-202/04) valossa, että suunnittelupalvelujen vähimmäishinnat soveltuvat periaatteessa Saksan markkinoiden ominaispiirteiden valossa siihen, että niillä voidaan osaltaan varmistaa näiden palvelujen korkea laatu. Kun otetaan yhtäältä huomioon suunnittelupalvelujen markkinoilla toimivien toimijoiden erittäin huomattava määrä ja toisaalta näille markkinoille ominainen suunnittelupalvelujen tarjoajien ja kuluttajien välinen tiedon merkittävä epäsymmetria, voi olla olemassa vaara siitä, että nämä palveluntarjoajat ryhtyisivät keskenään kilpailuun, joka voi johtaa palvelujen tarjoamiseen alennushintaan tai laadukkaita palveluja tarjoavien toimijoiden poissulkemiseen haitallisten valintojen seurauksena. Tällaisessa tilanteessa vähimmäishinnoista määrääminen voi olla omiaan rajoittamaan tätä vaaraa, koska sillä estetään palvelujen tarjoaminen hinnoilla, jotka eivät ole pitkällä aikavälillä riittävät varmistamaan tällaisten palvelujen laatua.

Unionin tuomioistuin totesi kuitenkin seuraavaksi, etteivät vähimmäishinnat ole omiaan takaamaan asetettujen tavoitteiden toteutumista. Unionin tuomioistuimen mukaan se, ettei suunnittelupalveluja ole varattu tietyille ammattilaisille, jotka ovat pakollisen valvonnan alaisia ammatillisten sääntöjen nojalla tai joita valvovat tällä tavoin alan ammattijärjestöt, kuvastaa Saksan lainsäädännön epä johdonmukaisuutta palvelujen korkean laadun säilyttämistä koskevan päämäärän kannalta. Vähimmäishinnat eivät nimittäin ole omiaan tällaisen tavoitteen saavuttamiseksi, jos palvelujen, joihin näitä hintoja sovelletaan, toteuttamiseen ei itsessään liity vähimmäistakuita, joilla voidaan varmistaa mainittujen palvelujen laatu.

Unionin tuomioistuin totesi toiseksi enimmäishinnoista, että vaikka tällaisilla hinnoilla voidaan edistää kuluttajansuojaa, Saksan liittotasavalta ei ole osoittanut sitä, mistä syystä se, että asiakkaiden saataville annetaan vähemmän rajoittavana toimenpiteenä hintaa koskevat suuntaviivat eri palveluluokkien osalta, ei riittäisi saavuttamaan mainittua tavoitetta riittävällä tavalla. Tästä seuraa, ettei enimmäishintojen vahvistamista koskevaa vaatimusta voida pitää oikeasuhteisena tähän tavoitteeseen nähden.

² Direktiivin 2006/123 15 artiklan 2 kohdan g alakohta.

³ Direktiivin 2006/123 15 artiklan 3 kohta.